

Vida, obra e fazañas de Manuel Blanco Garea, o único ciclista estradense que correu dúas voltas a España e que durmiu baixo as estrelas

Fernando Cabeza Quiles
fecabezaquiles@edu.xunta.es

Resumo. Neste traballo, o autor, que no seu día tamén foi corredor ciclista de competición, fai unha descrición biográfica do ciclista estradense, nado na aldea estradense da Brea, da parroquia de Santa Baía de Matalobos, Manuel Blanco Garea, quen, desenvolvendo a súa carreira deportiva como corredor *amateur* en Barcelona, pasou no ano 1972 ao campo profesional, primeiro co equipo Werner e despois, en 1973, co Monteverde. No seu periplo como *amateur* ganou máis de 150 carreiras, mentres que na categoría de profesionais, conseguiu, entre outras moitas clasificacións de honra e mérito, ganar unha etapa da Vuelta al País Vasco e outra na Vuelta a Colombia mais un meritorio 14º posto en La Vuelta a España de 1972, ano no que foi considerado pola prensa deportiva especializada un dos 10 mellores corredores ciclistas de España. Ao final do artigo ofrécese un apéndice fotográfico no que se resume en imaxes a vida e as fazañas deportivas do gran corredor estradense, quen lle proporcionou ao autor o relato de loita, superación, dificultades e esforzo que se ofrece de seguido.

Abstract. In this article, the author, who was also a professional cyclist in his day, gives a biographical description of Manuel Blanco Garea, a cyclist from A Estrada, born in Brea, a small village in the parish of Santa Baía de Matalobos. As an amateur cyclist, he developed his sports career in Barcelona and became professional in 1972, first with the Werner team and then, in 1973, with the Monteverde team. He won more than 150 races as an amateur, while in the professional category, he managed to win a stage of the Tour of País Vasco and another of the Tour of Colombia, among many other honour and merit awards. He also got a meritorious 14th place in the Tour of Spain in 1972, having been considered one of the 10 best cyclists in Spain by the sports press. At the end of the article, there is a photographic appendix which summarizes in images the life and achievements of this great cyclist from A Estrada, who provided the author with this story about struggle, overcoming, difficulties and effort.

Son as tres da tarde e Manuel Blanco Garea estame a esperar na súa atalaia da parroquia estradense de Callobre, dende a cal se divisa unha magnífica panorámica na que destacan, ao lonxe, as alturas do monte padronés chamado Meda, o máis próximo Cabalar ou da Pedra Alba, coa freguesía estradense da Somoza aos seus pés e, máis alá, a mole do monte Cádavo, que fai de límite natural entre os concellos de Campo Lameiro, Cuntis e A Estrada.

Devólvolle a Manuel Blanco a visita que este me fixo haberá 55 anos, cando el, xa ciclista consagrado no lendario equipo Picadero Damm de Barcelona, petou na porta do piso da rúa estradense de Pérez Viondi, onde un servidor vivía cos seus pais pouco tempo antes de abandonar A Estrada.

Blanco, sabedor por terceiros da miña afección e paixón polo ciclismo, viña, bo e xeneroso, interesarse por min e invitarme a saír con el na bici para darme ánimos e consellos sobre o duro, difícil e esforzado deporte das dúas rodas. Eu, daquela un entusiasta ciclista sen facer, tería 14 anos, e Manuel Blanco, un ciclista feito e dereito, 22. Desgraciadamente a nosa relación deportiva, moi proveitosa e ilusionante para min, durou pouco, porque Manuel, que pasaba uns días de descanso cos seus pais e irmáns no daquela arrabalde estradense da Decoita, tivo que volver para Barcelona, onde lle esperaban moitas carreiras por ganar.

Algúns anos máis tarde, estando un servidor vivindo en Santa Uxía de Ribeira, a onde me trasladei coa miña familia dende A Estrada, Manuel Blanco volveu entrar na miña vida, o que me fixo moita ilusión. O ciclista estaba pasando uns días na vila mariñeira na compañía do seu irmán, este por motivos de traballo, e acordouse de min. Paraban na *Carreirana* e Manuel, sabedor de que eu vivía en Ribeira, mandoume recado para que fose xantar con el. Invitación á que accedín moi gustoso. Creo que aquel día batín o récord dos 900 metros lisos da carreira a pé, porque coa ilusión e as ganas de reencontrarme co ídolo deportivo da miña nenez e preadolescencia, voei dende o meu domicilio ribeirense das Carolinas ata a zona do Rueiro, chegando nun santiamén.

Recordo que aquel día na *Carreirana* falamos animadamente degustando uns estupendos callos, cociñados maxistralmente pola *carreirana* ou, o que é o mesmo, por dona Carmen Ayaso Reiriz, que daquela rexentaba o seu mítico establecemento, hoxe desaparecido. Cómpre dicir que dona Carmen, alcumada a *carreirana*, por ser oriúnda da parroquia ribeirense de Carreira, era a nai do director de teatro, actor e humorista Quico Cadaval, que seguramente aquel día xogaríase e correríase, coma todos os nenos, polo establecemento adiante, mentres un servidor charlaba animadamente con Manuel Blanco e co seu irmán.

Sexa como for, hoxe, día 28 de abril de 2022 (este artigo sairá á luz nos últimos días do ano) volvo, cal fillo pródigo, ás terras da miña querida A Estrada (xa dixo o poeta Rilke, e dixo ben, que a patria do home é a nenez), onde ganei de rapaz todas as voltas ciclistas ao meu barrio. Estou de fronte do meu amigo Manuel na cociña da súa casa, rodeada de carballos, maceiras en flor, bilitroques e montañas. Manuel enche dous vasos de sidra fresca da súa colleita e comeza o seu interesante relato de loita, superación, dificultades e esforzo.

Non sei se foi unha premonición, pero Manuel Blanco Garea naceu un día 4 de abril do ano 1945 na aldea estradense da Brea, nunha casa campesiña situada á beira dun antigo camiño ou vereas (hoxe nomeada no topónimo A Brea), que Manuel recorda de neno de pedra e terra (na actualidade é a estrada N-640). Digo premonición porque Manuel abriuse camiño na vida precisamente grazas aos camiños e ás estradas a golpe de sol, de auga e de pedaladas no duro e esixente deporte do ciclismo.

Todo empezou, para este auténtico *esforzado de la ruta*, e da vida, cunha bicicleta que os pais de Manuel lle compraron cando tiña 14 anos para que se desprazase ao seu traballo, naqueles tempos de escaseza, cando todos estabamos, por razóns de dietas impostas, bastante máis delgados e tiñamos, tamén por razóns obvias, *sabañóns*, ao coar-se sen permiso nas nosas casas, daquela moi mal acondicionadas, os fríos e crus invernos estradenses.

Montado na súa bicicleta o noso protagonista decátase de que, malia ser moi pesada, deixa atrás con suma facilidade todos os ciclistas cos que se atopa, polo que albisca que quizais fose favorecido polos astros ou por algún nume para a práctica do ciclismo. «Eu corría moito!», exclama Manuel con naturalidade e sen pompa, á vez que me comenta que a súa afección ao duro e esixente deporte do ciclismo empezou cando entrou a traballar no taller de bicicletas dos irmáns Constenla, situado a carón do antigo e lúgubre cuartel da garda civil estradense, preto de onde un servidor comprou anos máis tarde a súa primeira e rudimentaria bicicleta de carreiras de cor verde con só un piñón de dezaioito dentes en, creo recordar ben o nome, «Bicicletas Prieto».

Os irmáns Constenla chamábanse Albino, Manolo e Pepe. Eran todos ciclistas e Pepe –infórmame Blanco– competía co que logo sería o competente e loitador corredor ciclista profesional galego Raúl Rey, vencedor no ano 1962 na Subida ao Naranco e participante varias veces en La Vuelta a España e no Tour de Francia nos primeiros anos sesenta do século pasado, cando un servidor, neno moi ilusionadísimo co ciclismo, consultaba as clasificacións de La Vuelta no diario deportivo *Marca*, buscando os nomes de Raúl Rey e de José Bernárdez, quen chegou a quedar cuarto no Campionato do Mundo do ano 1961 celebrado en Berna, despois de se formar nos seus comezos como ciclista ao abeiro do taller de bicicletas que tiña na rúa Morgadán de Padrón o noso antigo amigo, tamén ciclista das xa afastadas épocas heroicas, Julio Vázquez Angueira, O Saleiro.

No tempo do seu contacto cos irmáns Constenla, Manuel corre a súa primeira carreira como xuvenil na súa A Estrada natal e queda segundo; posición que repetirá pouco despois noutra proba en Santiago. Ao ano seguinte, ao cumprir os 18 anos, ten que ascender, por imperativo legal, á máis esixente categoría de afeccionados, o que non é obstáculo para que o noso ciclista gane, malia á súa xuventude, o Campionato Galego de fondo en estrada en Padrón o ano 1963. En segunda posición queda o ciclista de Cuntis, co que logo terá moita relación, Manuel Liñeira. En terceira, Víctor Blanco, tío do que logo foi exitoso ciclista profesional Suso Blanco Villar. De cuarto quedou o padronés José Angueira, quen, poucos anos despois, en 1966, foi campión de España de persecución na categoría de *amateur* no velódromo donostiarra de Anoeta, título que repetiu noutras dúas ocasións, sendo preseleccionado olímpico, o mesmo ca Manuel Blanco.

O temperán triunfo de Blanco no Campeonato de fondo en estrada é demostrativo de que o corredor estradense naceu cunhas calidades innatas para a práctica do ciclismo, deporte no que non tivo que sufrir un período de aprendizaxe previo, conseguindo vitorias en carreiras nas que participaban ciclistas de máis idade, en teoría máis curtidos e experimentados. Como consecuencia deste seu triunfo como campión galego en Padrón, Manuel Blanco é seleccionado para correr, formando parte do equipo galego, o ano seguinte,

o Campeonato de España contra reloxo por equipos que se celebrou en Cataluña. Entre os compañeiros do noso protagonista naquela selección galega figuraba, á parte de Blanco, Liñeira e Angueira, un corredor ciclista ben singular. Tratábase do *Gitano*, así alcumado por ser desa etnia. Blanco recórdao deambular pola Estrada adiante e arredores levando as rendas dun seu carro tirado por un cabalo e atado, na parte traseira da carruaxe, un cadelo.

Segundo nos relata o noso reencontrado amigo Manuel despois de tantos anos, *O Gitano* (o único ciclista desa etnia e cultura do que nós temos constancia) ten a desgraza de caer no percorrido da carreira e, magoado e dorido, é inquirido polo resto dos compoñentes do equipo para que trate de sobrepoñerse e acabar a contrarreloxo, pero *O Gitano*, meu pobre, no pode coa alma e os seus acompañantes teñen que esperar por el e afrouxar o seu enérxico pedaleo, entrando finalmente na meta nunha digna cuarta posición, que puido ser a primeira, pois, antes do contratempo sufrido polo ciclista xitano, fan nese posto.

Aquel campionato celebrouse na cidade de Mataró e, mentres o resto do equipo regresa a Galicia, Blanco e Liñeira, abraidos pola opulencia industrial e comercial de Cataluña, en comparación coa daquela paupérrima Galicia, deciden quedar cunha man diante e outra detrás (Blanco dime que non levaban nin tan sequera maleta) e moitas ganas de loitar e triunfar no país das fábricas, dos comercios e da sardana. Ao principio os dous ousados aventureiros, perante a penuria dos seus fondos monetarios, teñen que durmir algunha noite baixo as estrelas dun ceo raso no monte de Montjuic. «Dende alí vimos as luces do porto de Barcelona e eramos mordidos polas formigas», relátame Manuel Blanco con bo sentido humor na cociña da súa casa de Callobre, onde me serve, xeneroso, unha opípara e abundante merenda, regada cuns vasos de sidra, que volve encher. A merendola consiste nunhas boas talladas de xamón, adoçadas por unhas tamén gorentosas racións de queixo con marmelo, que me retraen á miña gozosa infancia estradense, cando, todo eran risas, porque aínda non morrera ninguén e todo eran días azuis e tempo de cereixas.

Proseguimos a nosa animada charla e o meu interlocutor dime que el, malia os seus difíciles comezos en Barcelona, optou, confiando nas súas magníficas dotes para a practica do ciclismo, por dedicarse por enteiro en corpo e alma a esta actividade, mentres que o seu compañeiro de peripecias e fazañas na cidade condal simultaneou a practica ciclista cun traballo nun taller de motos.

Pronto chega o primeiro triunfo ciclista para o noso biografado, aínda que antes da partida da carreira só pode tomar como almorzo nun bar un café con leite e apenas unhas migallas de pan e unha pouquiña marmelada deixados por outro ciclista que almorzara nunha mesa próxima. Con cartos ganados por Blanco, este e o seu amigo Liñeira, que aínda non traballa no taller, deciden, para celebrar aquela vitoria e evadirse das súas preocupacións e penalidades, coller un tranvía urbano, que só abandonan, despois de atravesar boa parte do casco urbano da cidade de Barcelona, cando o vehículo chega ao seu destino final. Episodio para nós moi entrañable e mesmo literario, que nos recorda a magnífica película española *Un viaje a ninguna parte*, baseada na novela homónima do gran Fernando Fernán Gómez, na que se conta a historia, as andanzas e os problemas económicos dun grupo de cómicos ambulantes, dificultades que no caso dos comezos de Manuel Blanco en Barcelona tamén foron grandes. Ao respecto Blanco dime que, á parte de permitirse a viaxe en tranvía a *ninguna parte*, con cartos do premio «comprei unha camisetaña».

As vitorias ciclistas en Cataluña de Manuel Blanco, nunha categoría que máis ca de *amateur* pode ser considerada, pola súa esixencia e nivel, como neoprofesional, vanse sucedendo como restras de cereixas ensarilladas nunha cesta e o laureado ciclista estradense, ao que xa non lle pican as formigas de noite cando durmía baixo un ceo estrelado, ficha polo potente equipo Vanguard TV, primeiro ao que pertenceu, cuxo vicepresidente tiña unha vaquería en Collblanc, barrio de Hospitalet de Llobregat e leva a Blanco para a súa casa, tratando o noso ciclista «coma un fillo», segundo as palabras textuais do corredor. Neste equipo Manuel proclámase campión de Cataluña. Aínda que este triunfo foi o de máis sona, o enérxico e voluntarioso ciclista estradense logrou moitos máis.

Despois o activo Manuel decide cambiar de póla e ficha polo lendario equipo Picadero Damm, onde colleitou unha chea de vitorias como ciclista *amateur-neoprofesional* no equipo cervexeiro, chamado Picadero por ter nun principio, segundo me ilustra Manuel, a súa sede nunha zona ou lugar onde houbera un picadeiro de cabalos, no daquela barrio barcelonés de Sarriá

No Picadero Damm, onde ten de compañeiros a corredores como Rafael Carrasco, (despois gran director deportivo), e a Pedro Torres e José Pesadorrona, os cales logo tamén brillarán como ciclistas profesionais, a Manuel Blanco chóvenlle os triunfos, entre os que destacan, outra vez o Campeonato de Cataluña de fondo en estrada e o de montaña de Barcelona. Cando está no momento máis doce e inspirado da súa carreira deportiva, tócalle ir á mili, o que lle rompe, segundo me comenta con cara de contrariedade, a súa forma, os seus plans e os seus esquemas. *La patria lo llama* –antes tivo que buscar os garavanzos el soño– e vísteno de soldado no campamento de Figueirido.

Como consegue sacar o daquela chamado *pase pernocta*, Blanco pode continuar cabalgando, pero menos, na súa bicicleta. Trasládase cada día no seu cabalo de aceiro, en viaxe de ida e volta, dende o campamento militar, empoleirado no alto do monte de Figueirido, a carón da cidade de Pontevedra, ao seu fogar, situado daquela na aldea estradense da Brea, na parroquia estradense de Matalobos.

Supoño que as madrugadas de volta serían monumentais para salvar os case 50 quilómetros que tiña que percorrer para chegar sobre as 8 da mañá ao campamento e non sei como se arranxaría en tempo de inverno loitando contra a chuvia, a escuridade, o frío e o vento. Sinto interese, preocupación e curiosidade e pregúntolle a Blanco sobre esta a súa nova dificultade. El coméntame que saía cara ás 6 da mañá da Brea e que na dura invernia pasou, mal equipado e abrigado, moito frío, chegando a coller unha bronquite da que tardou varios anos en repoñerse completamente. Blanco tamén me relata que para poder asir o guiador da súa bicicleta colocaba, ante a falta dunhas luvas minimamente cómodas e quentes, un vellos calcetíns nas mans. Nas costas arriba, púñase á roda dos camións, o que lle permitía certo grao de confort, ao cortarlle os mastodónticos

vehículos o vento e proporcionarlle a «calefacción» que saía dos seus motores.

Así e todo, o loitador, voluntarioso e temperamental Manuel vence unha vez máis o dragón e rematado o seu servizo militar en Figuerido, que debeu ser épico e que o amolou ben, volve a Barcelona, onde o está a esperar o Picadero Damm, no que segue colleitando máis triunfos no campo neoprofesional. Entre eles destacamos, por celebriase en Galicia, o IV Gran Premio de Primavera do ano 1967, cuxo percorrido foi Vigo-Pontevedra-Vigo, con triunfo do corredor estradense seguido de José Luis López Colmeiro, Víctor Blanco, Luis Angueira e José Luis Seoane.

Máis tarde o noso intrépido protagonista pasa ao equipo, tamén patrocinado por unha marca de cervexa, Deporte Ciclista Barcelona Moritz, un dos referentes, xunto ao Picadero Damm, do ciclismo *amateur* español, tanto polo número de vitorias conseguidas como polo número de socios e seareiros que tiña. Nas súas filas, á parte do estradense Manuel Blanco, destacaban ciclistas como Manuel Rodríguez Ayora, pai do celeberrimo Purito Rodríguez e Josep Tena, que posteriormente pasaría, como lle sucedeu ao ciclista estradense, ao campo profesional, no caso de Tena como compoñente do equipo vasco KAS.

Manuel Blanco que agora coída e colleita con mimo as maceiras do seu pomar, e patacas, tomates e leitugas en Callobre, colleitou, antes de pasar ao profesionalismo con final no Barcelona Moritz, á parte dos seus múltiples primeiros postos, máis de 150, unha chea de, como se di agora no ámbito deportivo, *top ten* (entre os dez mellores) como *amateur*. Algúns deles, son (resultaría tedioso e gastaríamos moita tinta e papel se os citásemos todos): noveno no ano 1966 no Campeonato de España de fondo en estrada. Terceiro no premio da montaña no Cinturón Ciclista Internacional de Cataluña no ano 1968. Cuarto en 1969 no citado Campeonato de España de fondo en estrada e sétimo, un ano despois, no Trofeo José María Sentís.

En 1970 tamén se fixo, entre outras vitorias, cunha etapa do devandito Cinturón Ciclista Internacional de Cataluña, que rematou en Berga e co Trofeo Excm. Diputación Provincial de Barcelona,

XXI Gran Premio Ciclista de Ódena (en catalán Òdena), Ciudad de Igualada. Para estimular a participación de corredores recoñecidos, os organizadores deste premio estipularon nos estatutos da carreira que o ciclista que o ganase tres veces en cinco anos conseguiría un trofeo de prata. Como Manuel Blanco o ganou tres veces seguidas, conseguiu o prezado trofeo arxénteo, que regalou, outra vez bo e xeneroso, a unha das súas irmás.

«Daquela –coméntame con naturalidade o meu amigo Manuel Blanco– ganaba carreiras hasta co zoco», momento no que era moi coñecido en Barcelona (dime que moito máis ca en Galicia), cando, ao pasear pola Gran Vía de Barcelona e O Paralelo, coñecía e saudábao «todo Cristo», engade Manuel. En 1971, no seu último ano como corredor *amateur*, Blanco fai o posto noveno no Campeonato de España de fondo en estrada.

Unha actuación memorable de Blanco Garea no campo afeccionado ou *amateur* foi a protagonizada, cando militaba no Barcelona Moritz, no Tour do Rosillon de 1971, onde o preclaro estradense ganou, dadas as súas extraordinarias dotes como escalador («subía rindo, dime»), unha etapa que rematou no coloso de Envalira, o porto de montaña con estrada máis alto (2.408 metros) dos Pireneos. Ese ano tamén ganou, antes de pasar ao campo profesional, a Subida a Montjuic de afeccionados (onde poucos anos antes tivera que durmir baixo un teito de estrelas). En 1971 tamén conseguiu ganar a Vuelta al Ampurdán, con dúas etapas disputadas en Cataluña e as outras dúas en Francia, así como, unha vez máis, o Campeonato de Cataluña. Gran Premio Hostal Coll de Lilla. Obsérvase que daquela, debido á represión lingüística exercida polo franquismo, os nomes das competicións deportivas estaban, agás algún topónimo que se lle debeu escapar á censura, en rigoroso castelán.

A pesar de que en afeccionados xa podía ganar unhas 500.000 pesetas ao ano (o que custaba daquela un piso), máis gastos de manutención é hospedaxe, o ano 1972 o gran ciclista estradense decide dar o salto á categoría profesional e ingresa nas filas do equipo *Werner* (antiga marca de televisores desaparecida). Consideramos que esa tempada debeu ser o ano de graza en profesionais do noso biografiado, o cal, malia que ten que traballar como auxiliar ou gre-

gario para os seus xefes de equipo (daquela era considerado o mellor gregario de España), conseguiu moi bos postos, entre os que destaca, a principio de tempada, unha etapa da Vuelta al País Vasco corrida entre as localidades de Logroño e Vitoria. Este triunfo, no que Blanco se atreve a ganar nada menos que na cidade onde ten a súa sede o todopoderoso daquela equipo ciclista Kas, senta moi mal aos corredores e a afección vasca, que ve, incrédula, como o ciclista estradense se escapa baixando cara á meta un día de chuvia co solo esvaradío, relegando a un segundo posto ao idolatrado polos afeccionados vascos Domingo Perurena, quen só pode facer segundo ao ganar o sprint do pelotón. Aínda que non aparece nin na letra pequena das hemerotecas, Blanco coméntame que aquel día non subiu ao podio, nin recibiu trofeo ningún, *cosas veredes, Sancho*. Esta sorprendente e ousada actuación de Blanco complétase cun oitavo posto na clasificación xeral da volta, sendo terceiro na do premio da montaña.

A magnífica participación de Blanco na ronda vasca válelle a súa inclusión como participante na súa primeira Vuelta a España na que consegue un excelente 14 posto na clasificación xeral final, malia ser debutante na gran carreira española e ser parado polo director deportivo do equipo, cando Manuel subía coma un foguete o porto do Formigal (outro coloso pirenaico), para que esperase e axudase ao seu xefe de equipo, Agustín Tamames. Malia esta circunstancia, o ciclista da Estrada quedou en cuarta posición naquela dura etapa de montaña, só por detrás do escalador de escaladores José Manuel Fuente, que aquel ano ganou finalmente a ronda española, e doutros dous corredores, un dos cales era o vasco Francisco Galdós, outro gran escalador ou *grimpeur*, que foi segundo na clasificación xeral do Giro de Italia, carreira na que ganou nunha ocasión o premio da montaña. Como quedou dito anteriormente, o vencedor daquela Vuelta A España, na que Blanco quedou decimocuarto, foi o citado corredor asturiano José Manuel Fuente, alias *El Tarangu*, segundo Miguel María Lasa e terceiro (axudado por Manuel) Agustín Tamames.

Tal como comentamos antes, pensamos que ese ano foi o mellor en profesionais do noso personaxe, o cal, malia ter que traballar

como auxiliar ou gregario para os seus xefes de equipo, especialmente para Agustín Tamames, logrou moi bos postos, pois ese ano de 1972 tamén fixo cuarto na esixente clásica internacional Zaragoza-Sabiñánigo, despois de máis 200 quilómetros de duro percorrido. Antes que el só entraron na meta Goicoechea, José Manuel López e Pedro Torres, corredor co que Blanco coincidira uns anos antes no Picadero Damm.

Esa tempada Blanco tamén se clasifica en quinta posición no *Gran Premio de Vizcaya*, que ganou Domingo Perurena. Quedou de segundo, co seu equipo o *Werner* no prólogo da Vuelta a Cataluña disputado nun circuíto urbano da localidade leridana de Tremp. Así mesmo, aquel agraciado ano é segundo na clasificación xeral da Vuelta a Lérida, ronda na que gana a camisola verde á regularidade.

Por se non abondase, tamén en 1972, Manuel Blanco clasifícase en sétima posición no Campeonato de España de Ciclismo en fondo en estrada celebrado, baixo unha calor abafante, en Segovia, sobre un esixente circuíto ao que había que dar vinte voltas totalizando 220 quilómetros de percorrido no que destacaba, como gran dificultade, a dura costa que leva dende o Santuario de La Fuencisla a Segovia. Ao final, despois dunha disputada pugna, resulta vencedor Luis Ocaña, que chega en solitario á meta, seguido dun pequeno pelotón no que se impón ao sprint Domingo Perurena, con Agustín Tamames en terceira posición. De sétimo, no mesmo grupo, chega Manuel Blanco ata 22 clasificados dos 60 corredores que participaron no campionato, moitos dos cales tiveron que abandonar a carreira pola calor e a dureza do percorrido.

Ao final da frutífera tempada de 1972 Manuel Blanco segue en plena forma e acode á selectiva Subida a Montjuit na cal se daban cita os mellores corredores do ciclismo mundial. Esta carreira disputábase en dous sectores. Na contrarreloxo individual cae preto da meta, ao tropezar co ciclista madrileño José Luis Abilleira, cando levaba un dos mellores tempos. No sector en liña queda en cuarta posición só superado polo grandísimo Eddy Merckx, José Manuel Fuente e Antonio Martos. Ese ano o noso ciclista foi considerado como un dos dez mellores ciclistas de España.

Na seguinte tempada 1973 desaparece o *Werner* e Blanco ficha polo equipo ciclista *Monteverde*, que nace co nome de *Grupo Deportivo Monteverde* no que milita como un dos líderes do equipo, quedando no posto 22 na súa segunda e derradeira Vuelta a España na que consegue o cuarto posto na etapa Puebla de Farnáls-Castellón, ganando a ronda española Eddy Merckx, seguido de Luis Ocaña e de Bernard Thévenet. Ese mesmo ano, entre outras clasificacións de prestixio e honra, Blanco gana a décima etapa da Vuelta a Colombia entre Pereira e o Circuito de Manizales o 28 de xuño, despois de subir un interminable porto de montaña da Cordilleira Central dos Andes. Tamén resulta vencedor dun *criterium* en circuito pechado celebrado polas rúas da cidade Vigo. Nesta carreira fixo segundo o ciclista Luis Zubero, que chegou a quedar no posto 15 no Tour de Francia do ano 1970. Terceiro foi Jaime Huélamo, que logrou a medalla de bronce no Campeonato de España de Ciclismo en Ruta o ano 1973. Se algo caracterizou a Blanco, á parte das súas facultades para a práctica do ciclismo, foi a súa teimosía e bravura. Froito deste seu temperamento ganou varios premios á combatividade, como o que conseguiu na Vuelta a Asturias do ano 1973, cando, sobrepoñéndose a varios contratempos, coroou en primeira posición o Alto del Padrún.

Finalizada a súa tempada como profesional no equipo *Monteverde*, Manuel Blanco, que ganaba máis cartos na categoría *amateur* que na profesional, recapitula e, ao ver que non fora recompensado economicamente como a súa clase e o seu esforzo merecían, decide recalificarse como ciclista afeccionado con só 28 anos, cando estaba na flor das súas capacidades como ciclista. Nese período coincide como corredor con quen isto escribe nun Gran Premio Ciclista San Barlomeu de Noia en 1974 ou 1975. Durante eses anos gana na súa recuperada categoría (antes de casar) case todas as carreiras nas que participa, entre as que destaca –a Blanco íalle ben a calor– a Volta ao Ribeiro do ano 1974, seguido do ciclista ponferradino Emilio Villanueva, quen dicía que Blanco non corría, senón que máis ben voaba. Nesa carreira completa o podio, en terceira posición, Faustino Fernández, que anos despois resultará vencedor, como ciclista profesional, do Premio da Montaña no Giro de Italia do ano 1977.

En 1974 Blanco tamén triunfa, entre outras carreiras, no Trofeo Cervezas Estrella de Galicia.

«Arrasaba» –infórmame Manuel– quen me comenta que nas carreiras celebradas na provincia de Ourense, o exciclista profesional ourensán Raúl Rei pedíalle dende o coche de director de carreira, cando Blanco ía escapado cara á meta, que levantase o pé para que non se notase tanto a diferenza cos outros corredores. Ao ganar case todas as probas ciclistas ás que se presentaba en Galicia, é instado por parte da federación a que saque a licencia de independente, categoría na que compite nalgunhas carreiras con ciclistas moito máis novos ca el, como poden ser Álvaro Pino e José Teixeira (daquela afeccionados de segunda), cos que coincide no ano 1975 nunha carreira celebrada na localidade rianxeira de Taragoña, na cal os tres primeiros postos foron copados, por esta orde, por: Álvaro Pino, Manuel Blanco e José Teixeira. Ese ano, ou o anterior, corre a chamada daquela Vuelta a Lérida, na que, son palabras textuais do ciclista estradense, «rebentei o paquete», colaborando despois para que aquela volta a ganase un seu antigo compañeiro do equipo Moritz de Barcelona.

Perante e ambigüidade da categoría de independente onde os organizadores das carreiras lle poñen cada vez máis atrancos e dificultades para competir cos *amateurs* ou afeccionados, Blanco decide deixar de participar con só trinta *abril*s, o que non lle impide seguir practicando nos anos seguintes, e ata hoxe, o deporte para o que foi tocado polas musas, facendo grandes cabalgadas sobre seu cabalo con rodas.

Retrocedendo ao ano 1971, o seu último equipo *amateur*, o Barcelona-Moritz, no que lograra tan bos resultados, ofrécelle a Blanco, no caso de que se quixese retirar como ciclista, o cargo de director deportivo. Aínda que Manuel non acepta, porque tiña pensado seguir como corredor profesional, propón para ocupar ese posto o seu antigo compañeiro no Picadero Damm Rafael Carrasco, quen, grazas a mediación e a recomendación do ciclista estradense, obtén ese cargo. Do olfacto e bo oído de Manuel Blanco para o ciclismo fala o feito de que algúns anos máis tarde o toledano Rafa Carrasco, levado nos seus inicios a Barcelona polo seu ilustre veciño Federico Martín

Bahamontes, foi durante 12 anos, despois de abandonar a dirección do Barcelona Moritz, director do equipo ciclista profesional Kelme, onde colleitou unha chea de excelentes resultados nas grandes Voltas, dirixindo con tacto e éxito a corredores da talla de Francisco Galdos, Pedro Torres, Vicente Belda, Álvaro Pino (con este coincidiu o autor desta crónica en moitas carreiras galegas na categoría de *amateurs*), Laudelino Cubino, Fernando Escartín, Roberto Heras ou Felipez Yáñez. Con este último tamén rodou durante moito tempo nunha carreira da Pascua de Padrón quen isto escribe, cando os dous íamos descolgados debido a senllas avarías que sufrimos.

Deixado definitivamente o ciclismo de competición, Manuel Blanco, mecánico de bicicletas nos seus comezos, malia que non quixo ser director deportivo, convértese en experto técnico en vehículos a motor, primeiro montando na Estrada cun socio unha pequena empresa de compravenda de coches. Non sen dedicación, esforzo e traballo, esta vaise agrandando, á vez que Blanco, vai descubrindo aos poucos, de maneira case autodidacta (á parte de ciclista, o noso interesante protagonista tamén foi albanel, chapista e carpinteiro) os segredos dos motores de combustión. Froito desta aprendizaxe o outrora ciclista segue a mesma folla de ruta que percorreron antes outros campións ciclistas. Así, se o grande velocista ou *sprinter* compostelán Manuel Neira, campión de España dende o ano 1904 ao 1908, logo foi concesionario en Vigo da marca Fiat, o ciclista estradense, acadou con moitas dificultades ao principio, a representación da marca de coches Ford na Estrada, firma, na que seguen os seus familiares e descendentes, atenta non só aos aconteceres comerciais que lle son propios, xa que tamén se preocupa e axuda no ámbito deportivo e social, patrocinando equipos de ciclismo e de fútbol como o Sporting A Estrada, do que Blanco foi presidente.

Malia os anos transcorridos, Manuel Blanco Garea segue unido á súa querida bicicleta, o humilde e interesantísimo vehículo que tanto lle axudou na vida, sobre o que segue practicando en ruta. Hoxe, con 77 anos e montado na súa cabalgadura de lixeirísima fibra de carbono (pesa menos que a miña), non son quen de deixalo de roda, subindo dende o empalme de Novás ata o Alto da Cruz, ciclistas que pola súa idade poderían ser os seus netos, cumpríndose o sabio e certo refrán castelán que di que *el que tuvo, retuvo*.

Manuel ensinámeme a sala de ximnasia que habilitou na súa casa e a súa liviá bicicleta duns sete quilos de peso. Miro para o *cassette* de piñóns da máquina e o ciclista coméntame que ata hai moi pouco tempo os seus *desarrollos* eran moi duros e esixentes co piñón máis grande traseiro de só 22 ou 23 dentes, moi difícil ou imposible de mover nas costas máis pinas, de acordo co ciclismo heroico e sufrido que lle tocou vivir ao ciclista estradense, quen na súa madurez, non querendo renegar das súas duras orixes ciclistas, non quixo optar (ata haberá uns catro anos) por *desarrollos* máis cómodos (un servidor si o fixo xa hai tempo) con pratos (na nosa época chamábanse *catalinas*) máis pequenos e piñóns máis grandes.

Por se non abundase, o noso protagonista, á parte de rodar en estrada, fai na súa casa longas sesións de *rodillos*, actividades deportivas saudables que completa dando longos paseos a pé polas fermosas paisaxes da contorna da súa parroquia de adopción Callobre, na que o ciclista (non hai exciclistas) tamén practica a vida ecolóxica en íntima comunión coa natureza, coidando con amor as súas maceiras e fabricando de maneira artesanal a súa sidra, que escancia de maneira xenerosa aos amigos, que coma un servidor, o visitan.

Despois de falarmos longo e tendido de bicicletas, ciclistas e de carreiras, incluída a dura carreira de obstáculos que é a vida, toca marchar e despídome do meu amigo Manuel Blanco Garea. Como me acompaña ata o coche, pregúntolle, mentres me poño ao volante, sobre o froito que puido deixar a súa semente ciclista na Estrada, patria e matria de corredores tan excelentes e recentes como o acabado de retirarse Álex Marque. Blanco non me responde e abandono as miñas queridas terras da Estrada, unha das miñas Ítacas queridas.

Viaxo cara ao norte e comezo a baixar a costa de Baloira, que tantas veces subín na miña querida bicicleta, algunha vez na compañía de Blanco e outras na do tamén ciclista estradense, residente en Madrid, José Simaes. Mentres penso en Simaes sinto un tintineo. Procede do maleteiro do meu coche que a esplendidez de Manuel encheu de botellas de sidra para que me lembre del.

Paro uns minutos na beira da estrada onda as ruínas do vello muíño de Montoiro e trato de localizar o antigo estanque, que eu vía

hai moitos anos a carón do muíño, cando subía a costa nas tardes de verán, todo suorento, entre picadas de tabáns, na miña bicicleta. Os meus esforzos por atopar aquel gran pozo de rego resultan inútiles. O trazado da nova estrada PO-841 mudou completamente a paisaxe e eu sinto unha forte punzada de nostalgia.

Volvo montar no coche cara ao meu destino. Paso pola parroquia de San Xurxo de Veá e penso con saudade, mirando para o intenso verdor dos prados estradenses da miña infancia, na frase latina *tempus fugit* ou, o que é o mesmo, o tempo escapa ou foxe. Abofé que non esperarei outros 55 anos para reencontrarme co meu amigo o gran ciclista e persoa Manuel Blanco Garea, quen aos seus 77 anos de idade segue pedaleando e cultivando os seus propios alimentos (nunca probei uns tomates tan frescos a tan saborosos como os da súa horta).

Fachada do establecemento ribeirreño de hostalería chamado *A Carreirana*, hoxe pechado, onde o autor deste traballo xantou con Manuel Blanco poucos anos despois de marchar da Estrada.

Casa na que naceu Manuel Blanco Garea, situada no lugar estradense da Brea, á beira, seguramente, da antiga verea nomeada no topónimo, hoxe convertida na moderna estrada N-640. O gran ciclista estradense veu ao mundo no cuarto correspondente á venta dereita da planta baixa.

Foto de Pepe Constenla de moi mozo. Este pioneiro do ciclismo estradense, gran *sprinter*, quedou, con 19 anos, xa profesional, de cuarto na clasificación da Volta a Galicia do ano 1955, na que ganou unha etapa. Competía co ciclista ourensán Raúl Rey, participante de La Vuelta a España e do Tour de Francia (foto cedida por Ricardo Terceiro, gran afeccionado e practicante do ciclismo, así como Director Deportivo e Xerente da Federación Galega de Ciclismo no período 2011-2014).

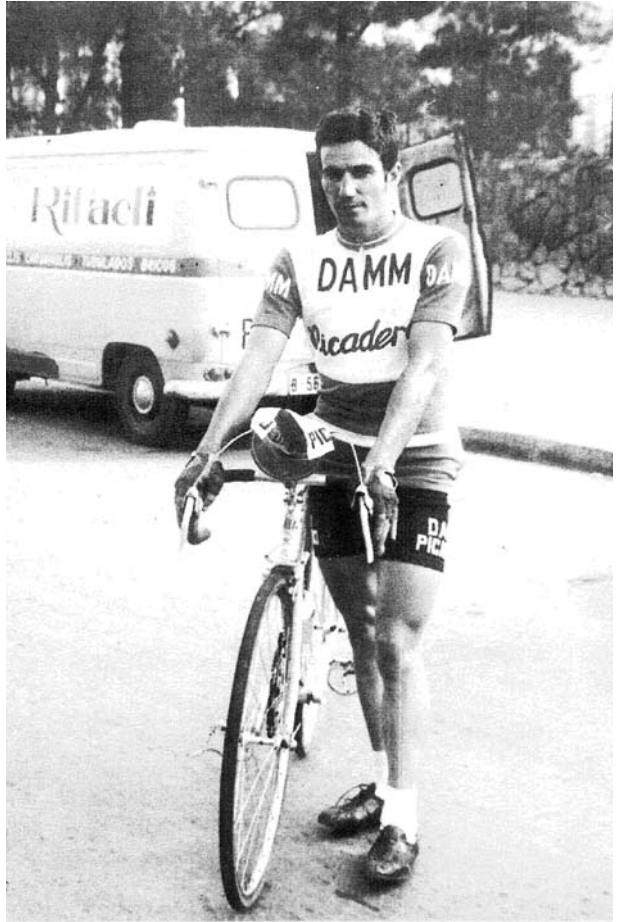
Un novísimo Manuel Blanco Garea acompañado do tamén gran ciclista estradense, uns poucos anos maior ca el, David Vence, quen foi, coma Blanco, campión galego de fondo en estrada (foto cedida polo estradense Ricardo Terceiro).

Manuel Blanco entrando en meta nunha das súas numerosas vitorias como afeccionado en Barcelona, cando corría como *amateur* no equipo Vanguard (foto cedida por Ricardo Terceiro).

Blanco recollendo un trofeo cando militaba no equipo Vanguard (foto cedida por Ricardo Terceiro).

Blanco Garea cando corría no Picadero Damm (foto cedida por Ricardo Terceiro).

Manuel recibindo un trofeo cando corría no Picadero Damm e ganou o ano 1967 o IV Gran Premio de Primavera con final en Vigo (foto cedida polo ciclista estradense José Simaes Dios).

Trofeo que acredita a Manuel Blanco como ganador do Trofeo Excma Diputación Provincial de Barcelona, XXI Gran Premio de Odena, Ciudad de Igualada.

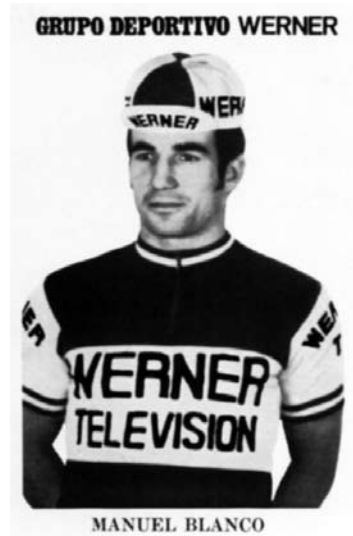
Trofeo ganado por Manuel Blanco como vencedor absoluto da x Vuelta Ciclista al Ampurdán, en Figueres no ano 1971.

O cumo do porto pirenaico de Envalira, onde Manuel Blanco protagonizou unhas das súas xestas deportivas.

Trofeo correspondente á vitoria no ano 1971 (esta competición Blanco ganouna máis veces) do Campeonato de Cataluña. Gran premio Hostal Coll de Lilla.

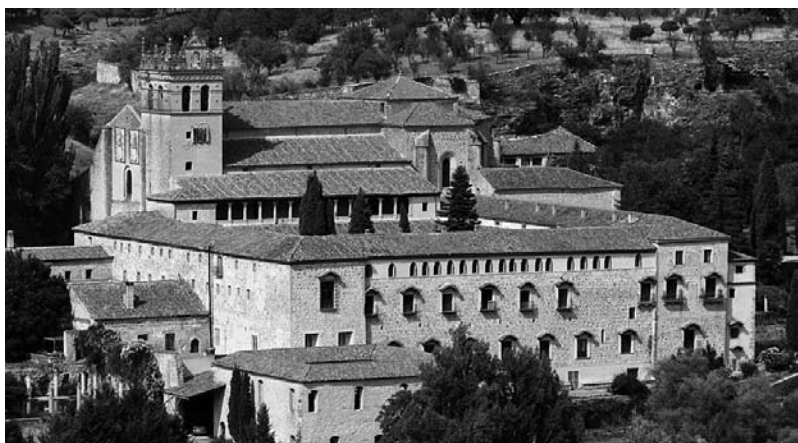
O ano 1972, Blanco deixa a categoría de *amateur* e ficha polo equipo profesional Werner.

Chegada (Blanco aparece no extremo esquerdo da foto) dunha contrarreloxo por equipos (Werner) de La Vuelta a España de 1972, primeiro ano do corredor estradense como profesional, o mellor da súa carreira deportiva.

Manuel Blanco saíndo co pelotón nunha etapa de La Vuelta a España do ano 1972 na que conseguiu un moi meritorio 14º posto na clasificación xeral, ganada por José Manuel Fuente, El Tarangu.

O Santuario de La Fuencisla, é outra xeografía ligada á carreira deportiva de Manuel Blanco, quen logrou na contigua cidade de Segovia, con paso pola Fuencisla, o sétimo posto no Campeonato de España de fondo en estrada o ano 1972, que aquel ano ganou Luís Ocaña.

A montaña barcelonesa de Montjuic, escenario doutra vitoria de Blanco, quen ganou a súa célebre subida ciclista no campo *amateur*, quedando de cuarto o ano 1972 nun sector en liña na categoría de profesionais ganado por Eddy Merckx

Manuel Blanco Gara co equipamento deportivo do Grupo Ciclista Monteverde en 1973, ano no que ficha por este equipo, ao desaparecer o Werner. Obsérvese a poderosa anatomía do corredor estradense.

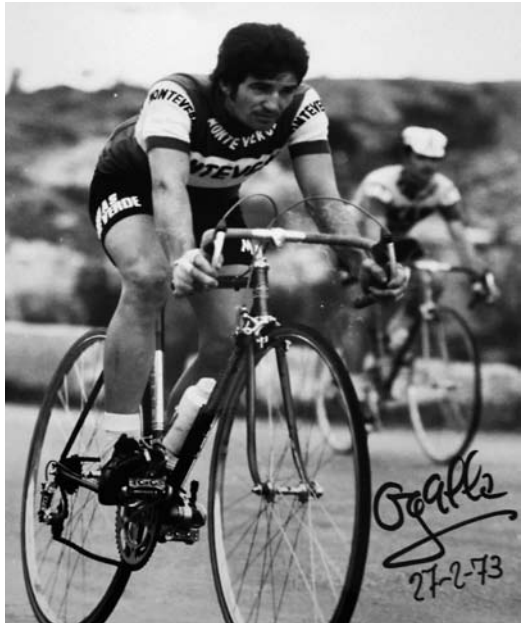

Presentación do equipo ciclista Monteverde en 1973. Manuel Blanco é o segundo pola esquerda. De cuarto figura Juan Manuel Santisteban, falecido o ano 1976 na primeira etapa do Giro de Italia, vítima dun fatal accidente.

Manuel Blanco concentradísimo, na primeira etapa (unha contrarreloxo por equipos) da Vuelta a Levante do ano 1973. Xunto a el Pontón e Salvador Cunillera, quen, de ciclista veterano, morreu na estrada, arrollado por un camión (26-2-73).

Manuel Blanco na segunda tirada da Vuelta a Levante de 1973. Esta carreira tamén se chamou Vuelta a Valencia e Vuelta a las Tres Provincias. Hoxe recibe o nome de Volta a la Comunitat Valenciana (27-2-73).

Blanco cun estupendo estilo ciclista na terceira etapa da devandita Vuelta a Levante (28-2-73).

Manuel Blanco na penúltima etapa da Vuelta a Levante (3-3-73).

Blanco na saída da última tirada da Vuelta a Levante do ano 1973. O ciclista estradense aparece, cóbado con cóbado, con, entre outros, os notables ciclistas Pedro Torres, José Manuel Fuente e González Linares (4-3-73).

Manuel Blanco salvando co pelotón unha rotonda na etapa final da Vuelta a Levante de 1973 (4-3-73).

Tres Manueles, Manuel Blanco en plena faena ciclista, xunto a Manuel Santisteban e Manuel Torres disputando unha contrarreloxo por equipos (Monteverde) o 2-5-73

Monumental trofeo que acredita a Manuel Blanco Garea como vencedor da décima etapa de La Vuelta a Colombia no andino ambiente de Manizales, disputada o 28-6-73.

O Trofeo Estrella de Galicia do ano 1974 foi un dos últimos ganados por Blanco.

Manuel Blanco no ano 1973 a carón dun elegante e traxado Federico Martín Bahamontes (Fede). Co salmantino Luengo, que tamén aparece na foto, correu quen isto escribe varias carreiras en Santiago na categoría de afeccionados.

Cromo coleccionable de Manuel Blanco cando militaba, no ano 1973, no equipo ciclista Monteverde.

Malia a diferenza de idade, o redactor deste artigo (na foto), gran afeccionado e practicante de ciclismo, coincidiu polo menos unha vez nunha carreira en Noia con Manuel Blanco.

O autor de todo o aquí escrito o día que correu o Gran Premio Ciclista San Bartolomeu de Noia, o ano 1974 ou 1975, con Manuel, cando este estaba próximo á súa retirada.

Un feliz Manuel Blanco o día da súa voda coa súa guapa desposada nos outrora frondosos xardíns municipais da Estrada.

Foto do ximnasio que Manuel Blanco instalou na súa casa.

A actual bicicleta de Manuel Blanco Garea, colocada sobre os rodillos, permítelle facer longas sesións de pedaleo no seu fogar.

Tipo de catalina ou prato grande con moitos dentes, moi difícil de mover, do tempo do ciclismo heroico que lle tocou vivir e correr ao ciclista estradense.

Manuel Blanco na súa maturidade ou madurez como ciclista hai uns anos.

Maillot ou camisola do equipo ciclista que patrocinou a empresa de Manuel Blanco Garea.

O ciclista estradense preparado para facer 70 ou 80 quilómetros en estrada.

Non hai exciclistas, quen isto redacta (na foto) segue, como tamén fai Manuel, rodando á par da xente moza.

Manuel Blanco Gara fronte ao seu gran logro, a empresa de automóviles Blanco Motor.

Manuel Blanco e señora nunha celebración recente.

A semente ciclista de Blanco callou nas xeracións de ciclistas que se sucederon e na sociedade estradense, como o proba, entre outras manifestacións, a 18ª etapa de La Vuelta a España do ano 2014 con saída na Estrada e a aparición doutros grandes ciclistas estradenses entre os que destacou Álex Marque.

Álex Marque nunha artística foto de Emilio Lavandeira Xr. Non cremos equivocarnos ao asegurar que Álex posa sobre o lastrado da fermosa ponte medieval de Pontevea.

Ao baixarmos no coche, de volta cara ao noso destino, a costa de Baloira acordámonos do tamén ciclista estradense José Simaes Dios. A foto é do ano 1967 no paseo compostelán da Ferradura con motivo dunha carreira de ciclocrós. Obsérvese, ás costas do ciclista, a magnífica e imponente catedral de Santiago (foto cedida polo propio corredor).

Manuel Blanco cos 77 anos cumpridos (quen o diría) está en plena forma.

Manuel Blanco subindo cun elegante pedaleo.

Manuel Branco no seu Callobre de adopción, onde segue pedaleando e cultivando os seus propios alimentos.